

Eläinlääkäripalvelutyöryhmä, 8.kokous, pöytäkirja

Aihe: kuulemiset, alustava keskustelu eläinlääkintähuoltolain 6 luvusta (yksityisen eläinlääkintähuollon valvonta)

Aika: 18.2.2021 klo 13-16

Paikka: Teams

Osanottajat: Taina Aaltonen, Kajsa Hakulin, Johanna Wallius (MMM)
Jenni Aaltonen, KT
Terhi Laaksonen, Tiina-Mari Aro, Ruokavirasto
Katri Kiviniemi, Elias Dahlsten, SELL
Sanna Hellström, SEY
Janne Lunden, HY
Kaisa Mäntynen, Kuntaliitto
Jani Soini, Pirkko Pirinen, AVI
Mia Salonen, KKV
Leena Suojala, MTK/SLC
Anne-Marie Välikangas, Janne Öberg, VM

Kuultaviksi kutsutut:

Maria Wahlfors, valvontaeläinlääkäri
Jonna Kuronen, praktikkokunnaneläinlääkäri
Hanna Lindholm, valvontaa tekevä praktikkokunnaneläinlääkäri
Elina Kummala, yksityispraktikko, hevoset
Jukka Kuusisto, yksityispraktikko, pieneläimet
Anssi Tast, Evidensia

1. Kokouksen aloittaminen

2. Kuulemiset

-kuultaviksi kutsuttuja on pyydetty esittämään omat näkemyksensä valitsemiinsa kysymyksiin, joita työryhmä on jo käsitellyt, sekä muita mahdollisia näkökulmia eläinlääkintähuoltolakiin ja eläinlääkäripalveluihin

Maria Wahlfors, vt. ympäristöpäällikkö, Pirteva, valvontaeläinlääkäri v.2010 alusta.
(esitys liitteenä)

Työryhmän kysymykset ja kommentit:

Puheenjohtaja: Lisärahoitus eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnalle luultavasti tarpeen. Uusintatarkastukset tulossa maksullisiksi.

Pirkko Pirinen: Päätetäänkö etukäteen kumpi tarkastuksella olevista eläinlääkäreistä on tarkastuksen tekijä ja kumpi avustaja?

Maria Wahlfors: Molemmat allekirjoittavat pöytäkirjan samanarvoisina.

Leena Suojala: Miten kahden virkamiehen päätöksestä valitetaan?

Maria Wahlfors: ei ole tullut ongelmia sen kanssa. Toinen menee oikeuteen kuultavaksi.

Elias Dahlsten: Miten muita kuin eläinlääkäreitä voitaisiin hyödyntää tarkastuksissa?

Maria Wahlfors: Joissakin tapauksessa voisi onnistua, mutta haastavissa tapauksissa kaksi eläinlääkärinä on tarpeen. Poliisi on saatu aina pyydettyä. Väkivallan uhkaa on koettu vain yksin tehdyissä tarkastuksissa.

Katri Kiviniemi: Valvonnan asiakkaat nykyisin hankalampia, maalittamista voidaan torjua parityöskentelyllä. Kaikkiin virkoihin ei nykyisin hakijoita, kieli valvontatyön haasteellisuudesta.

Hanna Lindholm, valvontaa tekevä praktikkoeläinlääkäri:

Tekee sekapraktiikkaa, suurimmaksi osaksi tuotantoeläimiä. On myös tehnyt valvontaa ja ollut vähän aikaa valvontaeläinlääkärinä. Selkeänä visiona pitäisi olla, että kunnan praktikkoeläinlääkäreille kuuluu myös virkatehtäviä. Valvontaa teki aikaisemmin yksin, viime vuodet parityönä. Parityö tehostanut valvontaa ja valvonta-asioita saatu päätökseen. Päätöksen tekee aina toinen valvojista, mutta molemmat valmistelevat päätöksiä.

Poliisia vaikea saada mukaan, kriteerit poliisin kutsumiselle epäselviä.

Organisaation koon kasvattaminen olisi eduksi. Lähiesimies tärkeä. Mahdollinen siirtyminen Ruokavirastoon tuntuu vieraalta.

Kunnaneläinlääkäri on virkamies ja valvonta nivoutuu hyvin praktikon muuhun työhön. Praktikko tuntee myös normaalin eläintenpidon käytännössä. Päivystävä kunnaneläinlääkäri voi hoitaa kiireelliset päivystysaikaiset valvontatehtävät laadukkaasti.

Pienissä kunnissa esteellisyys oli luultavasti aikanaan ongelma. Riittävän isolla alueella esteellisyysasiat voidaan huomioida.

Työryhmän kysymykset ja kommentit:

Leena Suojala: Mitä mieltä eläinlääkäripalvelujen toimivuudesta? Onko kiireellisiin eläinlääkäripalveluihin tarpeeksi resursseja ja tulijoita?

Terhi Laaksonen: Miten kiireelliset eläinsuojelutapaukset hoidetaan päivystysaikana?

Maria Wahlfors: Päivystyksen järjestäminen toimii vain, jos kaikki virkaeläinlääkärit mukana. Akuuteissa sairastumisissa tarvitaan joustoa. Halukkuus kunnaneläinlääkäriin on vähentynyt päivystyksen rasittavuuden takia. Pirteässä päivystävä praktikkoeläinlääkäri hoitaa kiireelliset eläinsuojelutapaukset.

Hanna Lindholm: Kunnaneläinlääkärivirkoihin vaikea saada hakijoita nimenomaan päivystyksen takia. Päivystävä praktikko ei ole aina ollut valmis hoitamaan kiireellisiä eläinsuojelutapauksia.

Jonna Kuronen: Siun Sotessa kunnaneläinlääkärit hoitavat kiireelliset eläinsuojeluvalvontatapaukset.

Jani Soini: Yhteistyösopimuksia useita Varsinais-Suomen alueella. Valvontaeläinlääkärit voivat tehdä yhteistyötä ja toimia toistensa sijaisina.

Jonna Kuronen, praktikkokunnaneläinlääkäri (Liekksa):

Ympäristöterveyden säilyttäminen kokonaisuutena tärkeää. Tulevassa ratkaisussa rahoitus pitää järjestää siten, että otetaan huomioon etäisyydet ja eläintenpitoon liittyvät erot eri alueiden välillä. Asukaslukuun perustuva resurssien jako ei toimi. Yhteistyö praktikoiden ja valvontaeläinlääkärien välillä on hyvä. Valvontaeläinlääkärit tekevät parityötä.

Peruseläinlääkäripalveluja tulee määritellä tarkemmin, myös se, mikä on riittävä yksityinen tarjonta, jotta kunnan ei tarvitse järjestää palveluita. Yksityisten palvelut eivät välttämättä riitä kaikkien potilaiden hoitamiseen.

Kiireellisen avun järjestäminen on hankalaa, jos kunta ei saa järjestää kiireetöntä palvelua. Nykyisen kaltainen kunnaneläinlääkärijärjestelmä on tarpeellinen suurimmassa osassa maata. Terveystuolto-ohjelmat eivät käytännössä vapaaehtoisia elinkeinon asettamien vaatimusten takia. Yksityiset eivät pysty tuottamaan terveydenhuoltopalveluja kaikille pitopaikoille.

Palkkauksesta ei yhteistä kantaa kunnaneläinlääkärien kesken. Saadaanko tosiasiallisesti paremmin hakijoita, jos palkkaus muutetaan ja siirrytään työaikalain piiriin? Virkoja tarvitaan silloin lisää. Ennen palkkausjärjestelmän muuttamista olisi tehtävä huolellinen vaikutusarviointi ja varattava riittävä siirtymäaika ennen järjestelmän muutosta. Voitaisiin testata esim. virtuaalisesti. Työaikalaki ja palkkausjärjestelmä muutettava samanaikaisesti. Töiden määrässä suuria alueellisia eroja. Jos työntekijöitä ei saada, palvelut heikkenevät harvaan asutuilla alueilla. Toistaiseksi on saatu sijaisia. Siun Sotessa laskettu, että tarvittaisiin 15 virkaa lisää. Tämä on laskettu 40 tunnin työviikolla siten, että päivystys lasketaan työajaksi. Jos vain aktiiviyö lasketaan työajaksi, tarvitaan 6 virkaa lisää. Monet kuitenkin pitävät tätä laskentatapaa huonona, koska varallaolo rasittaa. Kaikki eivät halua pitää vapaapäiviä.

Elina Kummala, yksityinen hevospraktikko:

Hevoseläinlääkärien määrä lisääntyy. Harrastehevosten lukumäärä myös kasvaa, raviurheilu enemmän riippuvainen suhdanteista.

Palvelut halutaan yleensä talleille hevosten luokse. Etelä-Suomessa paljon hevosklinikkoita ja hyvin varusteltuja kiertäviä praktikoita. Pohjois-Suomessa käytetään kunnaneläinlääkäreitä. Kaikilla alueilla ei riitä asiakkaita yksityisille praktikoille. Joillakin alueilla kunnallinen palvelu kilpailee yksityisen palvelun kanssa. Jos paljon yksityispraktikoita, kunnaneläinlääkäreille ei kerry paljon kokemusta ja asiakkaiden vaatimukset päivystysaikaan korkeita. Jotkut kunnaneläinlääkärit saattavat hoitaa potilaita myös oman alueen ulkopuolella. Hevospraktikot voisivat joillakin alueilla päivystää hevosia, mutta eivät muita tuotantoeläimiä. Tällöin tulisi eriytetty päivystys, mikä nostaisi kustannuksia.

Nykyinen kunnaneläinlääkärijärjestelmä toimii hyvin yksityisen praktiikan täydentäjänä erityisesti päivystyksen osalta. Päivystysalueiden suurentaminen olisi eläinsuojelullisesti arveluttavaa. Tällä hetkellä ainoa päivystävä hevosklinikka on yliopistollinen hevossairaala.

Jukka Kuusisto, yksityinen pieneläinpraktikko:

Aloittanut kuntapuolella, ollut v.2001 lähtien yksityinen pieneläinpraktikko. Ollut mukana pohtimassa kunnallisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä ja kilpailuongelmia.

Kunnaneläinlääkärijärjestelmä on tärkeä osa kokonaisuutta, jotta saatavuus ja laatu toimivat. Järjestelmä on kuitenkin rakennettu erilaiseen maailmaan. Nykyisin laadukkaiden yksityisten palveluiden merkitys on kasvanut. Pitää mahdollistaa yksityisten palvelujen laajentuminen uusille alueille. Joillakin alueilla yksityiset palvelut eivät voi kilpailla kunnallisten palvelujen kanssa erityisesti hintojen takia.

Yksityisillä pitäisi olla mahdollisuus tuottaa myös peruseläinlääkäripalveluja, ja niillä nyt eniten kilpailuongelmia kunnallisen sektorin kanssa. Monet aloittavat peruseläinlääkäripalveluista. Ongelmana siis hinnoittelu. Yksityisten eläinlääkärien palkkataso huono.

Onko järkevää tuottaa kunnallisia palveluita nykyisellä palkkausjärjestelmällä, vai pitäisikö järjestelmää muuttaa siten, että hinnoitellaan markkinaehtoisesti? Varattomia asiakkaita voitaisiin tukea muulla tavalla kuin alihinnoittelemalla, esimerkiksi palveluseteleillä.

Yksityisellä puolella ei suurta halukkuutta osallistua päivystykseen, joillakin alueilla kuitenkin yksityinen hoitaa pieneläinpäivystykset kunnan puolesta. Jos alueella ei yksityistä päivystystä, päivystävällä kunnaneläinlääkärillä pitää olla mahdollisuus tarjota myös kiireettömiä palveluita.

Työryhmän kysymykset ja kommentit:

Sanna Hellström, SEY: Myös yksityisillä voi olla sisäänheittohinnoittelua. Samoin lemmikkieläinliikkeissä tarjotaan edullisia eläinlääkäripalveluja. Palveluja pitäisi olla saatavilla järkevällä hinnalla. Onko asiakkaalle aina selvä palvelun taso? Nykyisessä taksakortissa voi olla vääristymiä, koska neuvotellaan KT:n kanssa.

Jukka Kuusisto: Kampanjointihinnoittelu on markkinointitoimi. Toiminta kuitenkin markkinaehtoista. Klinikoiden laatuluokitusta vaikea tehdä esimerkiksi sen takia, että samojen klinikoiden eri palveluiden välillä voi olla tasoeroja.

Päivystys, valvonta ja tuotantoeläinpraktiikka on vähemmän tuottavaa kunnaneläinlääkärille kuin vastaanotolla annettu hoito ja tulonmuodostusta saatetaan yrittää lisätä paremmin tuottavalla

pieneläinpraktiikalla. Palkkaus ei nykyään välttämättä ohjaa tekemään kaikkia töitä yhtä halukkaasti. Kokonaispalkkaus voisi tasoittaa tilannetta.

Leena Suojala: Töiden yhteensovittaminen kunnaneläinlääkäripraktiikassa haasteellisesta. Miten näet peruseläinlääkäripalvelun, pitäisikö siihen sisällyttää kiireellinen eläinlääkäriapu?

Jukka Kuusisto: Vaikea nähdä ero peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun välillä kaikissa tapauksissa. Joka tapauksessa julkisen sektorin tulee tarjota tarvittaessa molempia. Kunnaneläinlääkäriltä ei myöskään voida edellyttää pelkästään kiireellisten tapauksien hoitamista.

Jonna Kuronen: Kiireellisiä tapauksia tulee myös virka-aikana. Monet kunnaneläinlääkärit tekevät mielellään tuotantoeläinpraktiikkaa.

Anssi Tast, Evidensia:

Tukee Jukka Kuusiston puheenvuoroa. Vuodesta 2005 ollut yksityiseläinlääkärinä, nyt Evidensian varatoimitusjohtaja. Evidensia toimii 12 eri maassa.

Nykyisessä laissa paljon tulkintaongelmia erityisesti kunnan velvoitteiden osalta. Peruseläinlääkäripalvelu tulee määritellä tarkasti lakitasolla. Julkisen puolen vastuulla olisi edelleen tuotantoeläimet ja valvonta. Pieneläimet tulisi siirtää yksityisten vastuulle. Kunnalla järjestämisvelvoite vain silloin, kun yksityisiä palveluja ei ole. Taustaksi palvelukartoitus. Myöskään kiireellistä eläinlääkäriapua ei tulisi asettaa kunnan velvoitteeksi, jos yksityinen pystyy sen järjestämään. Yksityinen puoli ei laajene, jos kunnallinen järjestelmä toimii kilpailuhaittana.

Evidensialla on Suomessa 8 pieneläinsairaala, jotka toimivat 24/7-periaatteella. Yritys voisi järjestää palvelut suurimmassa osassa Suomea, jos kunnallisia palveluja ei olisi. Pienet eläinlääkäriasemat kärsivät kuitenkin eniten kunnallisesta kilpailusta. Jos kunta kuitenkin järjestää palveluita, ne pitäisi hinnoitella markkinaehtoisesti. Nykyinen järjestelmä luotiin erilaiseen maailmaan.

Työryhmän kysymykset ja kommentit:

Katri Kiviniemi, SELL: Voitaisiinko lakiin saada muotoilu, minkälaisilla alueilla päivystys olisi yksityisten varassa?

Anssi Tast: Lakiin tulisi saada tarkemmat määritelmät peruseläinlääkäripalveluista. Tältä pohjalta voitaisiin tehdä palvelukartoitus, jonka perusteella määriteltäisiin kunnan velvoite.

Sanna Hellström: Kuinka monta yksityistä pieneläinklinikkaa nyt päivystää ilman kuntasopimusta?

Anssi Tast: Sairaalan perustamisen yhteydessä tehdään liiketaloudellisia arvioita. Päivystävät sairaalat ovat toistaiseksi olleet kannattavia. Suomessa on kunnallisia pieneläinvastaanottoja, jotka tarjoavat jopa vaativia ortopedisiä leikkauksia. Esimerkiksi Oulun seudulla kuntapuoli on ohjannut päivystyspotilaita yksityisille. Yhteiskunnan vastuuta lemmikkieläinten hoidossa olisi syytä miettiä. Yksityisten hinnat eivät ole nousseet merkittävästi vuosien varrella, mutta valikoimaan tullut uusia kalliimpia toimenpiteitä.

Leena Suojala: Peruseläinlääkäripalvelun tarkka määrittely lakitasolla saattaa johtaa tilanteeseen, jossa rajataan ehkä liian tiukasti mitä kunnan tasolla voidaan tehdä. Kannattava päivystystoiminta ei välttämättä ole asiakkaalle hinnaltaan sopiva. Miten voidaan luottaa siihen, että ketju ei nopeasti poistu alueelta?

Kaisa Mäntynen: Kuntien velvoitteet kirjattava tarkasti lakiin.

Hanna Lindholm/Jonna Kuronen: Kustannukset kunnille eivät välttämättä vähene, jos pieneläimet siirretään yksityisille, koska tuotantoeläinpäivystys maksaa kuitenkin lähes saman verran.

Puheenjohtaja: hallitusohjelman mukaan päivystys järjestettävä julkisena palveluna.

3. Yksityisen eläinlääkintähuollon valvonta (Eläinlääkintähuoltolain 6 luku), alustava keskustelu

Aluehallintoviraston (Jani Soini) puheenvuoro nykyisten säännösten soveltamisesta:

Eläinlääkintähuoltolain 6.luku edellyttää ainoastaan ilmoitusten kirjaamista rekisteriin ja säätää vastaanottojen tarkastuksesta. Vastaanottojen tarkastukset voidaan yhdistää eläinlääkäriin ammatinharjoittamislain tarkastuksiin. Pyytänyt muilta aluehallintovirastoilta kommentteja luvun soveltamisesta, niitä ei juuri tullut.

Ilmoitusvelvollisuus on syytä säilyttää. Aina ilmoituksia ei kuitenkaan tehdä eikä myöskään ilmoiteta toiminnan lopettamisesta. Tilannetta seurataan myös internet-hauilla. Vähän epäselvää, miten ilmoitusvelvollisuus huomioi etäeläinlääkäripalvelut? Pitääkö ilmoituksen tehdä etäpalvelujen tarjoaja vai yksittäinen eläinlääkäri?

Vastaavaa eläinlääkäriä koskeva säännös asianmukainen.

Toimintaedellytyksiä koskeva pykälä hyvin yleisluontoinen, joskus vähän tulkintaongelmia. Tullut huomautuksia siivouksen tasosta. Kaivattaisiin ohjeistusta, miten tällaiset tapaukset arvioidaan?

Joskus toimintaa harjoitetaan kotona erillisessä huoneessa. Tällöin tarkastus tehdään käytännössä kotirauhan piirissä. Pitäisi olla selkeämmin säädetty tai ohjeistus, missä olosuhteissa tällaisen tarkastuksen saa tehdä?

Pakkokeinot ovat Ruokaviraston toimivallassa. Ruokaviraston mukaan niitä ei käytännössä ole käytetty. Rajanveto eläinlääkäriin ammatinharjoittamislain kanssa joskus vaikeaa etenkin, jos yhden eläinlääkäriin vastaanotto. Eläinlääkäriin ammatinharjoittamislaki on tarkempi, sitä käytetään mieluummin ongelmatapauksissa.

Pirkko Pirinen (Lapin aluehallintovirasto): Lapissa isoja rekikoirayrityksiä, joilla omia eläinlääkäreitä muualta Euroopasta. Joskus epäilty, että toimenpiteitä tekee muu kuin eläinlääkäri. Eläinlääkäriasemat eivät aina muista ilmoittaa vastaavan eläinlääkäriin vaihdosta. Joillakin klinikoilla eläinlääkärit toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina tai yrittäjinä yhteisissä tiloissa.

Työryhmän ja kuultaviksi kutsuttujen näkemykset, onko tarvetta muuttaa nykyistä sääntelyä?

Jukka Kuusisto, yksityinen pieneläinpraktikko: ei ole ollut erityisiä ongelmia nykyisen lain 6. luvun kanssa.

Anssi Tast; Evidensia: Samaa mieltä. Ystävällisesti on muistutettu puuttuvista ilmoituksista.

4. Johtopäätökset

Valvontajärjestelmiä mietittiin hyvin laajasti keväällä. Parlamentaarinen selvitys ehdottaa ympäristöterveydenhuollon siirtämistä hyvinvointialueille v.2026. Tämä selkeyttää tilannetta.

Nykyjärjestelmässä omat vahvuutensa. Palkkausjärjestelmä vaatii vielä pohtimista.

Kuulemisten perusteella praktikot katsovat valvontatehtävät omikseen. Parityö sai kannatusta sekä turvallisuuden että valvonnan laadun kannalta. Resursseja tulisi jakaa tasapuolisesti. Rahoitusta luultavasti lisättävä, mutta samalla seurattava kustannusten kehitystä jatkossa.

Kuntien velvoitteita tarkennettava lakitasolla. Sikäli kuin käsitettä peruseläinlääkäripalvelu käytetään jatkossa, se tulisi määrittää tarkemmin.

Esitetty lemmikkieläinpalvelujen siirtämistä pelkästään yksityisille. Pohdittava, miten vaikuttaa asiakashintoihin. Jonkin verran tulee yhteydenottoja eläinlääkärien hinnoista ja siitä, ettei saa palveluja laskulla.

Katri Kiviniemi: Pitäisikö kutsua kuultavaksi myös yksityinen tuotantoeläinpraktikko?

Puheenjohtaja: Voidaan kutsua, nimiehdotuksia otetaan vastaan.

Jukka Kuusisto: Olisi luultavasti hyvä kutsua, heille kilpailutilanne vielä haasteellisempi.

5. Kokouksen päätös